

Bohinjske novice

GLASILO OBČINE BOHINJ

LETO XXIV 2. APRIL 2021 ŠTEVILKA 4

Onesnaževanje in problematika odlaganja smeti v naravno okolje ter obvestilo o čistilni akciji
(na 6. strani)

5

AKTUALNO

Imate v lasti objekt registrirane kulturne dediščine?

9

TURIZEM

Podjetje Alpina napoveduje odprtje hotela Bohinj že to poletje

10

IZ NAŠIH KRAJEV

Zavod sv. Martina: pomoč na domu

18

KULTURA

Novosti v knjižnici za mlade bralce

20

ZA KONEC

Sprejem bohinjskih biatlonk

Starih, uveljavljenih krajevnih imen se ne sme spreminjati, zato se z (novim) imenom »Bohinjsko-Tolminske gore« tudi jaz ne strinjam in mislim, da se ne bo uveljavilo. Tu in tam se pač zgodi, da so gore in gorske skupine iz različnih strani in iz različnih razlogov drugače poimenovane. Zaradi ostre naravne meje, ki jo tako dolg in visok gorski greben predstavlja, in zaradi zgodovinskih dejstev je to tudi v našem primeru povsem razumljivo. Sprememba imena se mi ne zdi potrebna, pač pa je nujna njegova dopolnitev. Najboljša se mi zdi rešitev, ki jo je v svojih knjigah uporabil moj brat Tine. Komisija za standardizacijo PZS je to prezrla in Tine je kot avtor pozabljen. Kot dolgoletni častilec gorskega sveta moram priznati, da je tolminsko ime »Peči« zelo lepo, kratko in enostavno, pomen imena »Spodnje Bohinjske gore« pa, resnici na ljubo, razumemo le domačini, saj je beseda »spodnje« zelo nenavadna za visoke gore, ki so od nekdanjega simbol višin kot davno pozabljene svetniške zavetnice. Če so torej te gore »spodnje«, kakor govori njihovo ime, naj to ostane kot posebnost, prav pa je, da se imenu dodata staro in zelo lepo tolminsko ime Peči. ●

Zaščitimo most in cerkev sv. Janeza z obvozom

Marjan Čufer, OO SDS Bohinj

Turizem je prioriteta občine Bohinj. V tej smeri je bilo v občini že marsikaj narejenega, še več pa bo treba storiti. Infrastruktura zaostaja, o tem smo si gotovo enotnega mnenja.

V začetku 70 let prejšnjega stoletja, za časa vlade Staneta Kavčiča, je poleg načrtov Slovenije za izgradnjo cest obstajal tudi načrt za pospeševanje turizma. Takratni projekt pod okriljem OZN se je imenoval **Projekt Gornji Jadran**, financirali pa bi ga s posojili IMF. IMF si je premislil, ko je uvidel, da večina republik bivše države ni sposobna vračati kreditov. **Zavod za urbanizem Bled** je s priznanimi strokovnjaki za Bohinj naredil podrobno študijo z naslovom **Bohinj, detajlni načrt Ribčev Laz, Stara Fužina**.

Cerkev Sv. Janeza in most sta zaščitna in vsepovsod prepoznavna znaka Bohinja. V skladu s tem jima moramo nameniti še večjo pozornost. Že pred skoraj 50 leti so bili projektanti in naročniki, Občina Bohinj, mnenja, da se dela škoda, ker ves tranzitni promet med Spodnjo in Zgornjo Bohinjsko dolino poteka čez most in tik mimo cerkve, ovira pa tudi turiste pri ogledu.

Takrat so predvideli obvoznic, bolj rečeno bližnjico, tako da bi potekala za Resmanovim hribom, kjer bi bil most čez reko Savo, in bi s tem dobili povezavo s Staro Fužino in tako s tranzitom zaobšli most in cerkev. Na ta način ustvarimo turistični center z manj prometa in več promenade.

Za potrebe cestne povezave Ribčev Laz-Ukanc bi trasa potekala v bližini sedanjega daljnovoza, za hotelom Belvi, nad Mladinskim domom, do križišča pod žičnico Vogel.

Obala jezera od cerkve in mostu pa vse do žičnice na Vogel in hotela Zlatorog bi morala biti turistična promenade za sprehode, kolesarjenje, tek ipd. Vzdolž obale bi lahko uredili še več dostopov do vode, privezov za čolne in objekte za šport.

Odkar smo članica EU, so v ta namen na razpolago sredstva iz strukturnih skladov EU, predvsem ESRR in drugi. Občina bi to umestila v prostorski načrt, izvedba pa je na stroki. ●

Spoznajmo čmrlje in čebele samotarke

dr. Danilo Bevk, Nacionalni inštitut za biologijo

Opraševalci so pomembni za našo prehransko varnost **Ko govorimo o opraševanju, največkrat pomislimo samo na medonosno oziroma kranjsko čebelo. Ta je pomembna opraševalka, a še zdaleč ni edina. Vsaj polovico opraševanja v kmetijstvu namreč opravijo divji opraševalci, v naravi pa je njihov delež še precej večji.**

Foto: D. Bevk

Opraševanje žuželk je pomembno tako za kmetijstvo kot naravo oziroma biodiverzitetu. Potrebuje ga namreč približno 80 % kmetijskih in divjih rastlin. Opraševanje ne vpliva samo na količino, ampak tudi na kakovost hrane. Ugotovili so, da se na cvetovih, ki so bolj oprašeni, razvijejo ne le večji, ampak tudi lepši, bolj obstojni in bolj hranljivi plodovi.

Divji opraševalci zmorejo več

Poleg medonosne čebele, ki je najbolj znana opraševalka, je bilo v Sloveniji doslej najdenih še več kot 570 vrst divjih čebel. Mednje sodijo čmrlji in čebele samotarke. Čmrlje gotovo poznate, verjetno pa ne veste, da v Sloveniji živi kar 35 vrst. Podobno kot medonosna čebela tudi čmrlji živijo v družinah, ki jih sestavljajo matica, delavke in del leta tudi samci. So pa družine čmrljev veliko manjše in štejejo največ nekaj sto osebkov, medtem ko je v čebelji družini več deset tisoč delavk. Druga razlika pa je, da so čmrlje družine kratkotrajne. Nastanejo pomladi in najkasneje jeseni propadejo. Pri čmrljih namreč prezimijo samo v zadnjem letu izlegle matice. Vsi čmrlji, ki jih vidimo zgodaj pomladi, so torej matice.

Nasprotno pa večina drugih divjih čebel živi samotarsko. Vsaka čebela skrbi za svoje gnezdo, ki je v luknji v lesu, v votlem rastlinskem stebelu ali tleh. V gnezdu samica pripravi zalogo hrane in odloži jajčeca, nato pa ga zapečati in skrb za potomstvo je tako zaključena. Pri večini vrst nova generacija iz gnezda izleti šele naslednje leto. So zelo raznolike. Najmanjše so velike samo tri milimetre in jih zlahka spregledamo, največje lesne čebele pa kar 25 mm.

Čmrlji in čebele samotarke so izvrstni opraševalci. Čmrlji na prvi pogled delujejo nerodni in počasni, a v resnici ni tako. Če jih opazujemo, vidimo, da so zelo hitri. V enakem času oprašijo dva do štirikrat toliko cvetov kot čebele, kljub hitrosti pa na cvetu pustijo več cvetnega prahu, kar je za opraševanje najpomembnejše. Cvet lahko tudi stresejo, kar še izboljša opraševanje, pri nekaterih rastlinah, npr. paradizniku, pa je to nujno. So tudi zelo marljivi, oprašujejo od zgodnjega jutra do poznega večera. En čmrlj tako opravi veliko več dela kot ena čebela. Tudi čebele samotarke so izjemno učinkovite. Ena samotarka lahko opravi delo kar stotih medonosnih čebel.

Pomagajmo opraševalcem

Spremembe v okolju so opraševalce v zadnjih desetletjih zelo prizadele. Pisanih cvetočih travnikov je vedno manj. Ogrožajo jih tudi nepravilna uporaba pesticidov in boleznih. Čmrlji in čebele samotarke tudi vedno težje najdejo primerno mesto za gnezdenje.

Opraševalcem moramo zagotoviti hrano, prostor za gnezdenje in zdravo okolje. Ključno je ohranjanje pisanih cvetočih travnikov, ki so najpomembnejši življenjski prostor opraševalcev. Tako bodo imeli hrano tudi potem, ko bo sadno drevje odcvetelo. Na takih travnikih mnogi opraševalci tudi gnezdi. Samotarkam lahko pripravimo tudi gnezdnice. Prehranske razmere lahko izboljšamo tudi s sejanjem medovitih rastlin. Če uporabljamo fitofarmacevtska sredstva, pa moramo ravnati strogo v skladu z navodili. Le tako bodo opraševalci lahko še naprej opravljali svoje pomembno poslanstvo.

Več informacij o opraševalcih in biodiverziteti najdete na spletni strani projekta *Life Naturaviva, Biodiverzitetna - umetnost življenja*. ●